

LAUSUNTO

Helsinki 6.10.2026

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

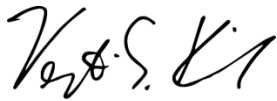
Viite: HE 179/2026 vp

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 240 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäsenenä yli 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Tatu Raitis, tatu.raitis@soste.fi, p. 040 128 9048

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

www.soste.fi

SOSTEn lausunto eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle palkkatukisääntelyn uudistamisesta

SOSTE kannattaa palkkatukisääntelyn joustavoittamista ja työnhakijan yksilöllisen palvelutarpeen parempaa huomioimista. Merkittävä parannus on mahdollisuus myöntää ammatillisen osaamisen parantamiseen palkkatukea nykyistä pidemmäksi ajaksi, enintään 12 kuukaudeksi. Paikallisen harkintavallan lisääminen olisi kuitenkin tehtävä tavalla, joka ei heikennä pitkäaikaistyöttömien asemaa tai lisää alueellista eriarvoisuutta työllisyyspalveluissa.

SOSTE esittää palkkatuelle paikallisen yksilöharkinnan rinnalle porrastettua vähimmäiskestoja: alle 12 työttömänä olleille tuen kesto olisi 4–12 kuukautta ja vähintään 12 kuukautta edeltävien 14 kuukauden aikana työttömänä olleille 9–12 kuukautta. Vähimmäiskestosta voisi poiketa alaspäin työnhakijan edun vuoksi. Näin joustavuus yhdistyisi palkkatuelle asetettujen tavoitteiden kannalta riittävän pitkän tukijakson turvaamiseen ja pitkäaikaistyöttömien positiiviseen erityiskohteluun.

Vähimmäiskesto turvaamaan palkkatuen tarkoitusta ja alueellista yhdenvertaisuutta

Nykyisten viiden ja kymmenen kuukauden tukijaksojen pidentäminen harkinnan mukaan 12 kuukauteen antaisi enemmän liikkumatilaa ammattitaidon vahvistamiseen ja työelämään kiinnittymiseen. Se voisi myös vähentää tarvetta paikallisille palkkatuen kaltaisille yritystuille ja siten ehkäistä työllistämisen tukijärjestelmän sirpaloitumista. Myös mahdollisuus pidentää järjestöille myönnettävä sadan prosentin palkkatuki 12 kuukauteen on tervetullut.

Esityksessä ei kuitenkaan ehdoteta muutoksia kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin. Sen omassa vaikutusarviossa pidetäänkin todennäköisenä, että kunnat käyttävät laajennettua harkintavaltaansa staattisten säästötavoitteiden toteuttamiseen. Ilman laissa säädettyjä vähimmäiskestoja kuntien taloudellinen ahdinko uhkaa johtaa tukijaksojen lyhentämiseen työnhakijoiden yksilöllisistä tarpeista riippumatta. Samankaltaisessa tilanteessa olevien mahdollisuudet saada osaamisen kehittämisen kannalta riittävä tukijakso jatkaisi eriytymistään asuinpaikan mukaan.

SOSTEn esittämät neljän ja yhdeksän kuukauden vähimmäiskestot lisäisivät joustavuutta myös nykyisestä alaspäin mutta rajoittaisivat mahdollisuutta lyhentää tukijaksoja pelkästään säästösyistä. Myös järjestöjen sadan prosentin palkkatuelle tulee säätää yhdeksän kuukauden vähimmäiskesto. Vähimmäiskestosta voisi poiketa työnhakijan edun vuoksi, esimerkiksi hänen siirtyessään koulutukseen tai varusmies- tai siviilipalvelukseen.

SOSTE tunnistaa kuntien taloudellisen ahdingon, mutta huomauttaa, että palkkatuki on työttömyyden ja avoimille työmarkkinoille työllistymisen väliin sijoittuvien välityömarkkinoiden perusta. Palkkatuesta säästäminen johtaa todennäköisesti työmarkkinasyrjäytymisen syvenemiseen ja julkisen talouden kokonaiskustannusten nettokasvuun.

Palkkatuen nykyisessä rahoitusmallissa on osaoptimoinnin ongelma: kustannukset koituvat kunnalle välittömästi, mutta hyödyt tulevat viiveellä ja hajautuvat ympäri kansantaloutta. Siksi SOSTE esittää palkkatuen ja muiden työllistämisen yritystukien rahoituksen siirtämistä yleiskatteisesta valtionosuusrahoituksesta rahastoituun malliin, jossa yhdistyvät julkisen talouden tulopohjan laajentaminen, erityisryhmien työpanosten kysynnän vahvistaminen, ennustettavan ja valtakunnallisesti yhtenäisen rahoituspohjan luominen työllistämisen tuille sekä työnantajien välisen kompensatioperiaatteen soveltaminen (vrt. päästökauppa).

Pitkäaikaistyöttömien positiivinen erityiskohtelu on säilytettävä

Työttömyyden kestoon perustuvan porrastuksen poistaminen hävittäisi palkkatuen tavoitteiden kannalta oleellisen positiivisen erityiskohtelun elementin. Palkkatuessa on oleellisesti kyse työnantajan kohtaaman rekrytointiriskin hajauttamisesta sekä tuottavuuden aleneman kompensoinnista. Työttömyyden pitkittyessä yli vuoden sekä osaamisen heikkeneminen, että työnantajien kantama rekrytointiriski kasvavat kiihtyvällä vauhdilla. Siksi vähimmäiskeston porrastukseen perustuva positiivinen erityiskohtelu on syytä säilyttää järjestämislaissa.

SOSTE kannattaa mahdollisuutta myöntää vähintään 12 työttömänä olleen palkkatuki kahdessa osassa siten, että jälkimmäinen osa käytetään toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen. Mahdollisuus ei kuitenkaan korvaa porrastettua vähimmäiskestoa positiivisen erityiskohtelun elementtinä. Vähintään 12 kuukautta työttömänä olleille säädettävä palkkatuen yhdeksän kuukauden vähimmäiskesto olisi SOSTEn näkemyksen mukaan riittävän vahva positiivisen erityiskohtelun elementti. Mahdollisuus käyttää 1–3 lisäkuukautta toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen täydentäisi kokonaisuutta hyvin.

Myöntöehtojen keventäminen ja tukien yhteensovittaminen

SOSTE kannattaa erillisestä työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arvioinnista luopumista osaamisen kehittämiseen myönnettävän palkkatuen tarveharkinnassa. SOSTE kannattaa myös muutosta, jonka mukaan edeltävän kuuden kuukauden aikana tehty muu kuin vakinainen ansiotyö ei estä tuen myöntämistä. Tällainen kannustinloukkujen poistaminen vähittäiseltä työllistymiseltä on kannatettavaa kautta linjan (vrt. suojaosien palautus).

SOSTE pitää myönteisenä, että lausuntopalautteen perusteella muun tuen ja palkkatuen yhteensovittamisen mahdollisuus säilytetään. Soveltamisessa on varmistettava, etteivät järjestöjen yleisavustukset tai esimerkiksi työllistettävän ohjaustyöhön ja työolosuhteiden mukauttamiseen kohdennetut tuet estä palkkatuen myöntämistä tai pienennä sen määrää.